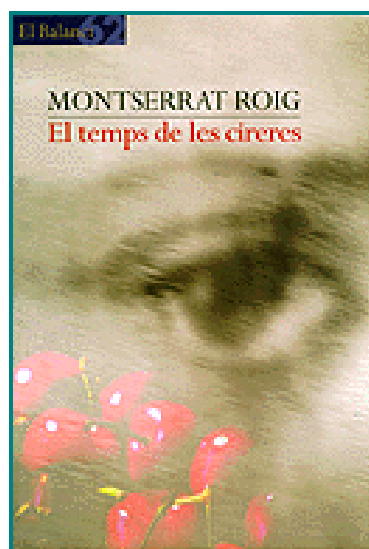

CLUB DE LECTURA

Montserrat Roig

El temps de les cireres

Dilluns, 28 d'octubre de 2013
a les 19.30h

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

Figueres **oberta**

Autora:

Barcelona, 1946-1991. Narradora i periodista. Filla de l'escriptor Tomàs Roig i Llop, llicenciada en Filosofia i Lletres (1968) i lectora d'espanyol a la Universitat de Bristol (1972-1973), és un dels noms més representatius del conjunt d'escriptors que es van iniciar literàriament a finals dels seixanta. Autora d'èxit i compromesa amb la cultura catalana i amb el feminisme, es va donar a conèixer amb *Molta roba i poc sabó... i tan neta que la volen* (Premi Víctor Català 1970), fet que li va valer la inclusió, ja el 1971, en *La generació literària dels 70*, d'Oriol Pi de Cabanyes i Guillem-Jordi Graells.

L'autora també féu alguna traducció, i alguna incursió en el teatre, en l'assaig i en altres gèneres: el monòleg *Reivindicació de la senyora Clito Mestres* (estrenat al Teatre Romea el 10 de juny de 1991), les reflexions de *Digues que m'estimes encara que sigui mentida* (1991) o *L'autèntica història de Catalunya*, il·lustrada per Cesc, en són alguns resultats. Professionalitzada en el periodisme des de molt aviat, col·laborà a *Tele-exprés*, *Destino*, *Triunfo*, *Cambio 16*, *Serra d'Or*, *Avui*, etc. i escriví textos literaris per a *Lletra de canvi* o *Els Marges*, entre d'altres.

Paral·lelament, i en relació directa amb l'activitat periodística i amb la militància política catalanista, esquerrana i feminista, va publicar *Los hechiceros de la palabra* (1975), *Rafael Vidiella o l'aventura de la revolució* (1977), *Els catalans als camps nazis* (1977, Premi Crítica Serra d'Or), *¿Tiempo de mujer?* (1980), *Mujeres en busca de un nuevo humanismo* (1981), etc.

Els volums d'entrevistes periodístiques i televisives *Personatges* i *Retrats paral·lels*, dels anys setanta, i els reculls d'articles *Melindros* (1990) i *Un pensament de sal, un pessic de pebre. Dietari obert 1990-1991* (aquest darrer editat pòstumament el 1992), juntament amb alguns pròlegs i introduccions en castellà (a *Mujeres para la historia*, d'A. Rodrigo, o a *El derecho a la contracepción*, d'E. Castells, per exemple) completen una obra que ha estat objecte de nombroses reedicions i que s'ha traduït a diverses llengües (anglès, francès, alemany, portuguès, hongarès, italià, espanyol, etc.).

Obra:

Molta roba i poc sabó... i tan neta que la volen inaugurava un cicle que va continuar amb tres novel·les: *Ramona, adéu* (1972), *El temps de les cireres* (1977, Premi Sant Jordi 1976) i *L'hora violeta* (1980). Les quatre obres, relacionades intertextualment per les protagonistes (les membres de tres generacions de les famílies Ventura-Claret i Miralpeix), literaturitzen la història de la petita burgesia de l'Eixample barceloní des de finals del segle XIX fins als anys setanta del segle XX incidint sobretot en els darrers temps del franquisme. Deutors de la tradició novel·lística catalana (Narcís Oller i Mercè Rodoreda especialment), els textos es construeixen des de l'òptica de les dones que viuen aquesta història i, per tant, en donen una versió marcada per la condició sexual dels personatges principals, sovint mitjançant els seus propis escrits (des de cartes fins a una novel·la). Per això són importants temes com les relacions entre les dones, els rols socials que se'ls adjudiquen, la sexualitat femenina, la problemàtica de l'articulació de la seva subjectivitat, el paper de l'escriptura en aquesta articulació, les relacions de poder entre els sexes, etc.

El temps de les cireres és una novel·la centrada en un personatge, Natàlia -fil conductor del relat-, que retorna a Barcelona i més concretament al barri de l'Eixample, després d'haver viscut dotze anys a l'estranger, amb la intenció de reconstruir el que ha passat en el clos familiar, mentre ha estat absent, exiliada. El temps d'aquest exili és marcat per dues dates significatives: les execucions de Grimau i de Puig Antich. Natàlia, que es presenta com un personatge alienat i frustrat, efectua una indagació, la qual ens mena a conèixer les dones de la família Calvet i Miralpeix. Des de l'inici fins al final de la novel·la transcorre una setmana, durant la qual es fa present a Natàlia, el passat i el present de la seva família: el de tres generacions. L'esquema triat, la saga familiar, és propi de la novel·la realista. L'autora, a l'hora de descriure els personatges, ho fa a partir de les seves cases i de l'espai de la ciutat on es troben. La generació més antiga i la més mancada de recursos viu a l'Eixample, mentre que les capes que s'han enriquit habiten a la part alta de la ciutat; així, quan ella arriba, va a viure al pis de la seva tia, situat al carrer del Bruc; l'Harmonia, antiga mestra de la protagonista, viu en un petit àtic de la Diagonal, mentre que el seu germà viu en un dúplex al carrer Santaló i els pares de Sílvia han deixat el carrer Aribau per anar a viure a Pedralbes, és a dir, a la part alta de

la ciutat. L'estil assoleix una forta expressivitat i versemblança, fruit d'una hàbil combinació entre la descripció i el diàleg.

Crítica:

Algunes persones, prop seu, des del principi, la van animar en la intenció d'escriure una mena de comèdia humana barcelonina, construïda amb tècniques diferents que aniria descobrint i assimilant pel camí. [...] La Montse se'ns dibuixa, avui, sobretot, com la creadora d'un món coherent, magníficament ben lligat, que abraça pràcticament tota la seva obra narrativa, i on es dibuixen, com deia, les diferents generacions d'una burgesia barcelonina escarransida i patètica, molt més recognoscible, molt més creïble, amb perdó, que la que han presentat d'altres escriptors al mateix temps o després d'ella. Però escrit en català! [...] I encara, malgrat la maledicció que pesa sobre la llengua que utilitzava, a tants d'altres països on va ser traduïda i on va trobar, i continua trobant, quantitat de lectors apassionats.

Indirectament menystinguda, a la vegada, per cercles provincians i per a cercles "fashion" -però això passa contínuament a la literatura catalana-, Montserrat Roig s'alça avui com una fabuladora esplèndida, capaç de reelaborar i preservar, a la seva salvatge manera, una determinada època i una determinada Barcelona on havia nascut i on havia triat viure i morir. O potser, encara millor, un imaginari propi que d'alguna manera es va inventar.

Fragment d'un article publicat a *El País*, 01/11/01 per Narcís Comadira

Cita de l'autora:

"Creiem que la vida ens duu a la literatura i, al capdavall, descobrim que és a l'inrevés; la invenció, la fabulació, és a dir, la mentida, ens retorna una mica de veritat".

Montserrat Roig

Material complementari:

Trobareu el material audiovisual sobre l'autora i la l'obra al blog del club de lectura:

<http://clubdelectors.wordpress.com/>